
EUpdate

Nyhedsbrev om EU, uddannelse og beskæftigelse

Nr. 5/2006

UDDANNELSE	2
Nyt budget for EU's udvekslingsprogrammer	2
Europæisk høring om ECVET	2
BESKÆFTIGELSE	4
Servicedirektivet vedtaget i Europa-Parlamentet	4
Ingen aftale om arbejdstid	4
2006 – ÅRET DER GIK HOS DLI	6
Uddannelse	6
Beskæftigelse	8
Besøg hos DLI	9
DLI's høringssvar i 2006	10

UDDANNELSE

Nyt budget for EU's udviklingsprogrammer

Programmet for livslang læring, som dækker de europæiske udvekslingsprogrammer, får et budget på ca. 7. milliarder € og kommer til at løbe fra 2007 til 2013. Det væsentligste nye tiltag i forslaget, udover det forhøjede budget, er de nationale kontorer. Ansøgninger om bevillinger skal i de fleste tilfælde henvendes til de nationale centre, som har ansvaret for fordelingen af midler, og det er håbet, at dette vil gøre det nemmere for ansøgere at bryde den bureaukratiske is. Programmet består af fire sektorprogrammer og to underprogrammer.

De fire sektorprogrammer er:

- Comenius - grundskole og gymnasiale uddannelser (€ 1,047 mia.)
- Leonardo – erhvervsuddannelser (€ 1,725 mia.)
- Erasmus – videregående uddannelser (€ 3,114 mia.)
- Grundtvig – almen voksenuddannelse (€ 0,358 mia.)

De to underprogrammer er 'Jean Monnet-programmet' og det tværgående program. Det tværgående program (€369 millioner) henvender sig hovedsageligt til støtte til forskning i emner som:

- Politik og innovation
- Fremme af sprogindlæring
- Informations- og kommunikationsteknologi (IKT)
- Spredning af erfaringer opnået gennem programmet for Livslang Læring.

Jean Monnet-programmet (€ 170 millioner) drejer sig især om tilskud til europæiske institutioner og organisationer, samt forskning i europæisk integration. Programmet er åbent for deltagelse af EFTA-lande som er medlemmer af EØS, samt for kandidatlande, lande i det vestlige Balkan og Svejts.

Relevans for DLI's medlemsorganisationer

Der åbnes i de fire sektorprogrammer op for, at lærere og undervisere kan tildeles støtte til personlig mobilitet, som udgør den væsentligste post i alle fire programmer. Pædagogernes deltagelse i uddannelsesområdet er dog stadig et uløst problem. Det bør bemærkes, at Cirijs afholder informationsmøder om Erasmus og Leonardo i den nærmeste fremtid.

el@dlint.org

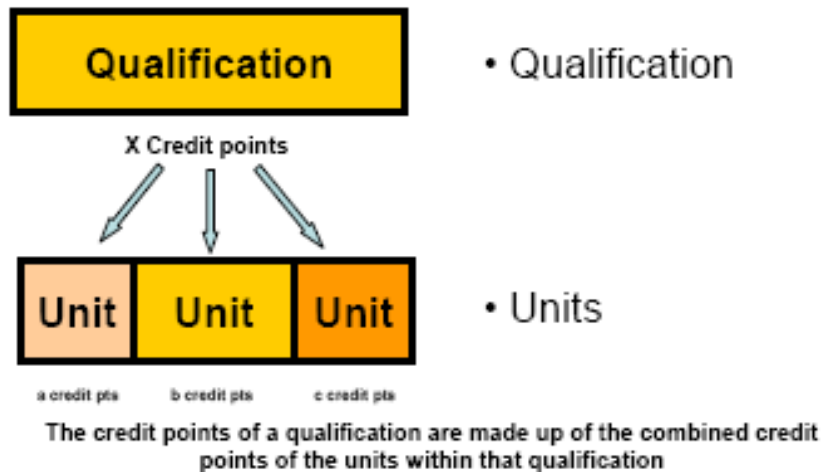
Europæisk høring om ECVET

Kommissionen har den 15. november 2006 offentliggjort det længe ventede [arbejdsdokument om ECVET](#) (European Credit system for Vocational Education and Training). Dokumentet danner basis for en høring som løber fra september 2006 (ca. to måneder før det udkom) til marts 2007. ECVET skal, ligesom [EQF](#), øge gennemsigtigheden og sammenligneligheden af kvalifikationer på tværs af europæiske landegrænser. Det er bygget op omkring det samme princip om 'læringsresultater', men indfører to væsentlige nyskabelser.

For det første indføres 'lærings-enheder' som en underinddeling af kvalifikationer, og for det andet indføres 'kredit point'. Disse tiltag skal hjælpe til at konkretisere og vægte de 'lærings-resultater'

som forbindes med en given kvalifikation. Hermed kombineres den resultatorienterede tilgang i EQF'en med procesorienterede kriterier såsom uddannelsens længde og forventede arbejdspress.

I praksis vil dette foregå ved, at en given kvalifikation tildeles et antal 'kreditpoint'. Denne kvalifikation deles op i 'enheder', som hver tildeles en del af kvalifikationens samlede point.

SEC(2006) 1431, p. 15

DLI vil i begyndelsen af 2007 udarbejde et hørings svar om ECVET og vil i denne forbindelse give en grundigere gennemgang af forslaget i EUpDate.

el@dlint.org

BESKÆFTIGELSE

Service direktivet vedtaget i Europa-Parlamentet

Onsdag den 15. november vedtog medlemmerne af Europa-Parlamentet den endelige udgave af EU's Direktiv for Tjenesteydelser i det Indre Marked – Service direktivet. Som ventet skete der ingen væsentlige ændringer i forhold til Rådets fælles holdning, idet både den konservative, den liberale og den socialistiske gruppe stemte imod samtlige ændringsforslag. Sammen med den grønne gruppe stemte samtlige franske socialister dog for et forslag om helt at forkaste direktivet. Dette forslag blev dog nedstemt med stemmerne 405 mod 105, mens 12 undlod at stemme. Grundet de procedurermæssige afstemningsregler for andenbehandling i Europa-Parlamentet var direktivet dermed godkendt uden en afsluttende for/imod afstemning.

I forbindelse med afstemningen holdt Kommissær for Indre Marked og Tjenesteydelser Charlie McCreevy en [tale](#), hvori han berørte tre tvivlsspørgsmål vedrørende den foreliggende tekst. Først og fremmest understregede McCreevy, at den henvisning til ”analyser og orientering” som Kommissionen skal give medlemsstaterne i forbindelse med deres implementering af Service direktivet *ikke* vil tage form af juridisk bindende fortolkninger eller føje noget til de gældende bestemmelser i direktivet.

Dernæst lovede McCreevy, at Kommissionen i sine fremtidige undersøgelser af, hvorvidt der er behov for videre liberaliseringer, vil tage Parlamentets holdning, bl.a. i forbindelse med førstebehandlingen af direktivet, med i sine overvejelser.

Sidst, men ikke mindst, understregede Kommissæren, at Service direktivet ingen indflydelse har på hverken sociale ydelser, strafferet eller arbejdsret i medlemsstaterne. Navnlig det sidste forsøgte den europæiske fagbevægelse til det sidste at få gjort mere klart i direktivteksten, men uden held. McCreevys udtalelse herom er dog forbilledligt klar:

”The Commission wants to state unambiguously that the Services Directive does indeed not affect labour law laid down in national legislation and established practices in the Member States and that it does not affect collective rights which the social partners enjoy according to national legislation and established practices.”

De eneste ændringer, som blev vedtaget, var tre mindre, tekniske ændringer, som på forhånd var afklaret med Rådet. Direktivet skal nu formelt vedtages i Rådet, hvilket forventes at ske tidligt i 2007. Herefter træder de nye regler i kraft 3 år efter vedtagelsen, det vil sige ikke før 2010.

kb@dlint.org

Ingen aftale om arbejdstid

Tirsdag den 7. november mødtes EU's beskæftigelsesministre på et ekstraordinært topmøde med det ene formål at nå til enighed om en revision af det eksisterende Arbejdstidsdirektiv. Udgangspunkt for forhandlingerne var et kompromisforslag fra det finske formandskab, som bl.a. gav medlemslandene mulighed for at vælge mellem muligheden for opt out eller forlængede referenceperioder.

Mødet blev dog ikke en succes, idet et blokerende mindretal bestående af Frankrig, Spanien, Italien, Grækenland og Cypern insisterede på at få indført en dato, inden for en tidsramme på 10 år, for udfasning af muligheden for opt out fra 48-timersreglen. Dette modsatte bl.a. UK og mange af de 10

nye medlemslande sig, og dermed faldt forslaget. Konsekvensen heraf er den meget u hensigtsmæssige, at det eksisterende direktivs forældede regler – inkl. opt out'en – nu fastholdes på ubestemt tid. På grund af direktivets regler om vagttid, kan en række lande, som principielt er imod brugen heraf, se sig nødsaget til at indføre opt out, for at være i stand til at få især sundhedsvæsnet til at hænge sammen. Dette er endnu mere paradoksalt, idet der stort set er enighed om en revision af netop denne del af direktivet, mens det hovedsageligt er opt out'en som blokerer for en aftale.

En snarlig revision af direktivet er lige nu mere end usandsynlig, da det kommende tyske formandskab har understreget, at man ikke vil tage sagen op. De følgende formandskaber (Portugal og Slovenien) vurderes omvendt ikke at have den tilstrækkelige gennemslagskraft til at skabe enighed mellem de stridende fløje.

En umiddelbar følge af det forulykkede Rådsmøde bliver formentlig, at Kommissionen snarest vil indlede sager mod hele 23 lande, heriblandt Danmark, for mangelfuld implementering af det eksisterende direktiv. Det drejer sig for Danmarks vedkommende om definitionen af vagttid, som ifølge den såkaldte SIMAP-dom fra EF-Domstolen skal regnes som arbejdstid, hvilket ikke sker systematisk i de danske kollektive overenskomster. Derudover skal kompenserende hviletid ifølge Jaegerdommen afholdes umiddelbart efter arbejdstidens ophør, mens der i dansk arbejdsret ikke fastsættes nogen deadline herfor. En anden mulig konsekvens kan blive, at direktivet splittes op, således at spørgsmålene om vagttid og opt out behandles i separate tiltag.

kb@dlint.org

2006 – ÅRET DER GIK HOS DLI

Uddannelse

Det finske formandskab og rådsmødet

I 2006 har særlig det finske formandskab været produktivt inden for uddannelsesområdet. Formandskabet kulminerede uddannelsespolitisk d. 13-14. november, da ministerrådet for uddannelse holdt [møde i Bruxelles](#). På mødet diskuteredes de forskellige tiltag, der er blevet præsenteret i løbet af efteråret og af disse var Det Europæiske Teknologiiinstitut særligt interessant, da det har været et varmt emne i de sidst par måneder. På rådsmødet diskuteredes også videregående uddannelser (herunder EIT), EQF, samt Effektivitet og Lige muligheder. En grundigere gennemgang af disse emner kan findes i [EUupdate 3](#) og [4](#).

EQF

Kommissionen fremsatte i september et forslag om oprettelse af 'den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring' (EQF), der skal fungere som en oversættelsesnøgle, der kan forbedre sammenligneligheden af arbejdsstyrkens kvalifikationer på tværs af europæiske landegrænser. Selve idéen om EQF'en er god, men der er flere praktiske problemer i forbindelse med udførelsen af den, hvilket DLI gør opmærksom på i sit [høringssvar](#) fra oktober 2006. På mødet tilsluttede Ministerrådet sig Kommissionens forslag, og man afventer nu Parlamentets udspil, som forventes at komme i begyndelsen af 2007.

Effektivitet og lige muligheder

I meddelelsen 'effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer' fra september 2006 fastslår Kommissionens, at effektivitet og lighed ikke er modsatte størrelser og fremlægger sit bud på, hvordan man mest effektivt bekæmper ulighed i de europæiske uddannelsessystemer. Meddelelsen blev diskuteret på ministerrådsmødet, hvor man fandt frem til et sæt konklusioner. De vigtigste nyskabelser i rådsmødekonklusionerne i forhold til Kommissionens forslag er, at Ministerrådet indfører begrebet 'kvalitet' i diskussionen om de europæiske uddannelsessystemer. Kvalitet, som jo nok må siges at være et kernebegreb i uddannelsespolitik, er ellers forbløffende fraværende i Kommissionens meddelelse. Derudover er der en bemærkelsesværdig omskrivning af Kommissionens stærke kritik af tidlig opdeling af elever (tracking), som i rådsmødekonklusionerne fremstår noget mere vage.

Desværre gør konklusionerne ikke op med Kommissionens anbefaling af brugerbetaling på de videregående uddannelser. Et punkt DLI går stærkt i rette med i sit [høringssvar](#) til Undervisningsministeriet d. 10. oktober. Den danske regering har ved flere lejligheder understreget, at man ingen intentioner har om at indføre yderligere brugerbetaling i det danske uddannelsessystem, og DLI vil gøre sit til, at det er et løfte, de kommer til at holde.

Videregående uddannelser og EIT

Inden for de videregående uddannelser, drejede diskussionerne sig om Kommissionens meddelelse "Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og innovation" som DLI afgav høringssvar om d. 30. juni 2006. På mødet tilsluttede landene sig behovet for større autonomi og 'accountability' i de europæiske universiteter, og fremhævede samtidig behovet for et stærkere samspil mellem forskningen og erhvervslivet, hvilket ligger godt i tråd med den stærke fokus på innovation henover hele spektret af uddannelsespolitiske tiltag på europæisk ni-

veau. Der var tilsyneladende ingen konklusioner på Kommissionens besynderlige forslag om at adskille uddannelse og forskning.

DLI afgav d. 30. juni [høringsvar](#) til Undervisningsministeriet om Kommissionens meddelelse 'Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og innovation.'

Med hensyn til Det Europæiske Teknologiiinstitut (EIT) står det klart, at landene generelt set er positivt stemt over for forslaget, men også at der stadig er mange detaljer som bør afklares. Der har desuden været møde i Europa-Parlamentets udvalg for industri (ITRE) om EIT. På ITRE mødet blev adskillige spørgsmålstejn rejst, som ligger på linje med DLI's overvejelser. De mest konkrete spørgsmålstejn blev stillet ved de rent praktiske omstændigheder i udstedelsen af diplomer og omkring budgettet. ITRE's rapporteur Reino Paasilinna spurgte, hvordan man ville sikre sig en fair fordeling af midlerne i det kommende program for livslang læring. Kommissionen har budgetteret med, at KIC'erne¹ skal søge € 1,5 mia. herfra, og Paasilinna pointerede, at der må forventes et betydeligt indre pres i Kommissionen, for at disse ansøgninger skal gå igennem. Kommissær for Uddannelse Jan Figel replicerede, at man ville stole på Kommissionens sædvanlige procedurer, og mente at de var sikring nok for en gennemskuelig og fair proces.

Med hensyn til udstedelsen af diplomer drejede bekymringerne sig om, at man fra Kommissionens side forestiller sig, at der gerne skal være mere end én videregående uddannelsesinstitution involveret i de forskellige KIC'er. Da hverken Kommissionen eller den centrale enhed i EIT har bemyndigelse til at udstede diplomer, skal en sådan udstedelse ske i KIC'erne, og man har ifølge parlamentarikerne ikke særlig gode erfaringer med diplomer udstedt i et samarbejde mellem flere forskellige uddannelsesinstitutioner – såkaldte 'fælles diplomer'.

OECD

Efter succesen med PISA har OECD for alvor fået blod på tanden på det uddannelsespolitiske område. 2006 var da også året, hvor vi blev præsenteret for et stort antal nye OECD-tiltag inden for de forskellige dele af uddannelsessystemet. DLI-kontoret følger dette arbejde tæt, og er via ETUCE og Education International også direkte involveret i arbejdet i TUAC (Trade Union Advisory Committee to the OECD), som er fagforeningernes forum for dialog med OECD. Udover at søge at påvirke den grundlæggende indgang til undersøgelserne, arbejder DLI sammen med de øvrige fagforeninger om at kvalificere de stillede spørgsmål i spørgeskemaerne. DLI indgår desuden i diskussionen om hvordan man kan præsentere resultaterne af undersøgelserne på en måde, så man opnår den mest kvalificerede debat om emnet efter offentliggørelsen af resultaterne. DLI er desuden i løbende dialog med det danske Undervisningsministerium om undersøgelsernes nationale aspekt, såsom de danske baggrundsrapporter.

De væsentligste OECD-undersøgelser på området i øjeblikket er PISA, TALIS (Teacher and Learning International Survey) og School Leadership study. PISA 2006 forventes offentliggjort i december 2007, School Leadership Study forventes at udkomme primo 2008, og TALIS i starten af 2009. Disse undersøgelser retter sig mod henholdsvis elever, skoleledere og lærere og det er intentionen, at de skal supplere hinanden. Hvorvidt datasættene decideret skal køres sammen bliver stadig disku-

---

¹ Det er i de decentrale KIC'er ('Knowledge and Innovation Communities'), at EIT's reelle aktivitet kommer til at foregå. KIC'erne vil bestå af joint-ventures mellem organisationer fra forsknings- og uddannelsesverdenen og erhvervslivet, og i langt de fleste tilfælde vil dette indebære, at mindst ét universitet bliver involveret. Et universitet defineres i denne forbindelse som 'en højere uddannelsesinstitution som tilbyder anerkendte grader (degrees) eller anden form for anerkendte kvalifikationer på tertiært niveau'.

teret, men DLI-kontoret anser det for ret sandsynligt, at det sker. Man kan læse mere om OECD's undersøgelser på [DLI's hjemmeside](#) og i [EUUpdate](#).

Beskæftigelse, arbejdsmarkedspolitik og handel med uddannelse

Servicedirektivet

2006 stod i høj grad i Servicedirektivets tegn, hvilket også prægede DLI-kontorets arbejde. Året startede med Europa-Parlamentets førstebehandling af direktivet den 16. februar. I forbindelse hermed havde den europæiske fagbevægelse organiseret en stor demonstration i Strasbourg med over 40.000 deltagere fra hele Europa, inklusiv DLI og ETUCE.

I de følgende måneder fulgte DLI det videre forløb tæt. Processen var præget af kampe mellem fagbevægelse og erhvervsliv, mellem Parlamentet og Kommissionen, mellem Socialdemokrater og Konservative, samt ikke mindst mellem de forskellige medlemslande – alt i alt en langvarig og kompliceret affære. Den 15. november færdiggjorde Parlamentet sin andenbehandling, og direktivet mangler nu blot at blive endelig godkendt i Ministerrådet, før det er rede til at træde i kraft om 3 år. DLI gjorde sit for at påvirke resultatet, blandt andet gennem kontakter til de danske MEP'er, ligesom kontoret udarbejdede et [hørings svar](#) vedrørende direktivet til Økonomi- og Erhvervsministeriet, samt henvendte sig skriftligt til den danske regering. Det ultimative mål – en fuldstændig undtagelse af uddannelsesområdet fra direktivets anvendelsesområde – kunne der ikke skabes tilstrækkelig støtte til, men takket være en bestemmelse om såkaldte ”tjenesteydelser af almen interesse” vurderer DLI, at det danske uddannelsessystem i vid udstrækning kan fastholdes under dansk politisk styring. I den forbindelse har DLI henvendt sig til Folketingets Uddannelsesudvalg og vil den 16. januar 2007 sende en deputation til foretræde for udvalget. Dette vil formentlig markere afslutningen på flere års arbejde med hvad nogle har kaldt det vigtigste stykke EU-lovgivning nogensinde.

Arbejdstidsdirektivet

Et andet emne som har stået højt på dagsordenen i 2006 har været den forestående revision af Arbejdstidsdirektivet, hvilket DLI – bl.a. i samarbejde med FTF – har fulgt nøje. I første halvår arbejdede det østrigske formandskab hovedsageligt med sagen bag kulisserne, men med Finlands overtagelse af formandskabet i juli kom der for alvor gang i processen. Finnerne mente, at man var så tæt på at nå frem til en aftale, at man arrangerede et ekstraordinært Rådsmøde, udelukkende med henblik på at diskutere Arbejdstidsdirektivet. På dette møde brød forhandlingerne dog sammen og processen er nu løbet på grund, idet det kommende tyske formandskab har meldt ud, at man ikke agter at gøre Arbejdstidsdirektivet til en prioritet.

GATS

GATS-forhandlingerne, som er en del af WTO's Doha Development Agenda, var en højt profileret sag i første halvår af 2006. DLI har en vægen interesse for forhandlingerne, idet uddannelse er én af de mange sektorer som ønskes liberaliseret. Grundet uenighed om især landbrugsstøtte strandede forhandlingerne i juli og er endnu ikke genoptaget. Det vurderes dog, at man inden for GATS, som udgør servicedelen af en kommende WTO-aftale, er relativt tæt på enighed. WTO er dog struktureret sådan, at man ikke kan indgå delaftaler, men er nødt til nå til enighed om en komplet pakke, inkluderende både landbrugsstøtte, markedsadgang for industriprodukter, handel med tjenesteydelser og så videre.

Besøg hos DLI

I løbet af det forgangne år havde DLI besøg af flere interesserede og interessante grupper. Den 7. juni modtog DLI således Folketingets Uddannelsesudvalg på kontoret i Bruxelles. Efter en kort rundvisning på kontoret redegjorde DLI for EU og OECDs tiltag på det uddannelsespolitiske område og kontorets arbejde i forbindelse hermed. Efter en konstruktiv og engageret drøftelse, ikke mindst af disse tiltags indvirkning på udvalgets fremtidige arbejde, opfordrede formand Carina Christensen efterfølgende DLI til at holde kontakten til Uddannelsesudvalget ved lige gennem såvel formelt foretræde som mere uformelle drøftelser af verserende sager.

Dagen efter, den 8. juni, havde DLI besøg af en studiegruppe fra BUPL med deltagelse af bl.a. flere hovedbestyrelsesmedlemmer. Besøget gav både BUPL mulighed for at følge op på det internationale arbejde som DLI foretager, samt gav DLI-kontoret mulighed for at arbejde. I forbindelse med besøget var gruppen ligeledes på besøg i Europa-Parlamentet og Kommissionens Generaldirektorat for uddannelse, hvor også DLI deltog.

Den 10. oktober mødtes DLI med en gruppe regionale KVIS-konsulenter og skoleledere, som var på studietur til Bruxelles arrangeret af Undervisningsministeriet. KVIS står for Kvalitet i Specialundervisningen og er et 3-årigt kvalitetsprogram nedsat af regeringen som opfølgning på Folkeskoleloven i 2000. Dette program blev i 2005 fornyet til [KVIS 2](#). Man nedsatte ligeledes et centralt samt en række regionale udvalg, for at sikre en fortsat udvikling af kvaliteten i specialundervisningen, således at børn og unge med særlige behov og forudsætninger får et undervisningstilbud, der er optimalt for den enkelte.

Den 12. oktober havde DLI besøg af en gymnasieklasse samt et hold seminariestuderende, som var i Bruxelles for at lære om arbejdet og beslutningsprocesserne i og omkring EU's institutioner. Her informerede DLI om arbejdet inden for såvel det uddannelses- som det arbejdsmarkedspolitiske område, og fik en god snak om med de studerende om hvad EU, dets politikker, programmer og så videre betyder for danske studerende, både nu og i fremtiden. Endelig havde kontoret besøg af en gruppe folketingskandidater fra Det Radikale Venstre den 23. november, hvor især den stigende internationalisering af uddannelsesområdet blev drøftet.

For 2007 er de første besøg allerede planlagt – blandt andet kommer hele Folkeskolens redaktion til Bruxelles i marts, hvor de blandt andet skal besøge DLI.

DLI's hørings svar i 2006

- **10. oktober 2006**

[Den europæiske referenceramme for kvalifikationer for livslang læring](#)

Hørings svar til Undervisningsministeriet vedr. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets henstilling om etablering af den europæiske referenceramme.

- **10. oktober 2006**

[Kommissionens meddelelse om Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer](#)

Hørings svar til Undervisningsministeriet vedr. Kommissionens meddelelse om Effektivitet og lige muligheder for alle i de europæiske uddannelsessystemer.

- **30. juni 2006**

[Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og innovation](#)

Hørings svar til Undervisningsministeriet vedr. Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet "[Virkeliggørelse af universiteternes moderniseringsdagsorden for uddannelse, forskning og innovation](#)"

- **7. marts 2006**

[Servicedirektivet](#)

Hørings svar til Økonomi- og Erhvervsministeriet vedr. Kommissionens reviderede forslag til Direktiv for Tjenesteydelser i det Indre Marked.

- **februar 2006**

[En fælles europæisk sprogindikator](#)

Hørings svar til Undervisningsministeriet vedr. Kommissionens forslag til en europæisk indikator for sprogkundskaber

EUPDate udsendes elektronisk til DLI's medlemmer
Redaktionen afsluttet den 15. december 2006